

Chambre des Représentants.

SÉANCE DU 15 MARS 1928.

Projet de loi abrogeant les dispositions légales qui prescrivent l'affirmation des procès-verbaux⁽¹⁾.

RAPPORT

FAIT, AU NOM DE LA COMMISSION DE LA JUSTICE ET DE LA LÉGISLATION CIVILE
ET CRIMINELLE (2), PAR M. DE WINDE.

MESSIEURS,

Le projet de loi supprimant d'un trait de plume l'obligation légale pour certains verbalisants d'affirmer à bref délai, sous serment, la réalité des constatations contenues dans leur procès-verbal, a été rejeté par la Commission de la Justice.

Ce projet, il importe d'y insister, supprime l'obligation de l'affirmation de ces procès-verbaux, mais laisse subsister toute la force probante des procès-verbaux jusqu'à inscription de Taux.

Déjà sous le régime de l'obligation de l'affirmation de ces procès-verbaux des critiques nombreuses, sévères et justifiées se sont élevées contre l'importance beaucoup trop grande accordée aux procès-verbaux de certains verbalisants, dépourvus de l'autorité morale nécessaire pour imposer à la justice le crédit dont la loi les investit, notamment en matière de délits de chasse et de délits forestiers. Que de fois le juge n'est-il pas contraint de condamner alors qu'un doute sur la réalité des faits subsiste dans son esprit, la preuve légale contraire aux faits actés dans le procès-verbal étant presque toujours impossible à rapporter.

L'obligation légale d'affirmer sous serment ces procès-verbaux impose une certaine retenue aux verbalisants dénués de scrupules et constitue vis-à-vis d'eux un moyen de contrôle.

L'administration d'une bonne justice, basée non sur une vérité apparente, mais sur la réalité évidente des faits constitutifs de l'infraction oblige le législateur à

(1) Projet de loi, n° 46 (1927-1928)

(2) La Commission est composée de MM. Brunet, président; Brutsaert, Colleaux, Desaegher, De Winde, Hallet, Jennissen, Marteaux, Meysmans, Poncellet, Sinzot, Somerhausen, Soudan, Standaert, Van Dievoet, Van Severen.

entourer le privilège dont sont revêtus certains verbalisants du maximum de garantie contre l'erreur ou la mauvaise foi.

Il est à remarquer que ces procès-verbaux, s'ils n'ont pas été affirmés sous serment, n'empêchent pas les poursuites et les condamnations, mais celles-ci devront intervenir comme en matière ordinaire. Le verbalisant ne sera plus un témoin privilégié, revêtu d'une sorte d'infailibilité, mais un témoin ordinaire dont le juge pourra peser le témoignage.

Si l'affirmation de ces procès-verbaux peut entraîner dans certains cas des difficultés matérielles d'exécution trop grandes, l'administration peut renoncer à la force probante spéciale qui s'attache à ces procès-verbaux quand ils sont affirmés sous serment. Mais la Commission de la Justice n'a pu se rallier à une mesure qui aurait comme conséquence de faire considérer de simples procès-verbaux comme de véritables projets de jugements que le juge n'aurait plus qu'à entériner.

Le Rapporteur,

E. DE WINDE.

Le Président,

E. BRUNET.

Kamer der Volksvertegenwoordigers.

VERGADERING VAN 15 MAART 1928.

Wetsontwerp

tot intrekking van de wetsbepalingen waarbij voorgeschreven wordt dat de processen-verbaal moeten worden bevestigd (1)

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE JUSTITIE EN DE BURGERLIJKE EN STRAFRECHTELIJKE WETGEVING (2), UITGEBRACHT DOOR DEN HEER DE WINDE.

MIJNE HEEREN,

Het wetsontwerp waarbij, met één pennetrek, de wettige verplichting voor sommige verbaliseerende agenten wordt opgeheven om, binnen een kort tijdsbestek, het bestaan te bevestigen van de in het proces-verbaal vervatte bevindingen, werd door de Commissie voor de Justitie verworpen.

Dit ontwerp, — het is noodig er op aan te dringen — schaft de verplichting af van de bevestiging dezer processen-verbaal, doch laat heel 'de bewijskracht van de processen-verbaal tot aanklacht wegens valsheid voortbestaan.

Reeds onder het beheer van de verplichting van de bevestiging dezer processen-verbaal, rezen talrijke, gestrengte een gerechtvaardigde kritieken op tegen het al te groot belang dat werd gehecht aan de processen-verbaal van sommige verbaliseerende agenten, die daartoe het noodige zedelijke gezag misten om aan de rechtsmacht het aanzien op te dringen, waarmede zij door de wet zijn bekleed, namelijk in zake van jacht- en boschdelicten.

Hoe dikwijls is de rechter niet gedwongen te veroordeelen, wanneer een twijfel over de wezenlijkheid der feiten in zijn geest bestaat, dewijl het wettelijk bewijs, in strijd met de in het proces-verbaal geakteerde feiten, bijna altijd onmogelijk is in te brengen.

De wettelijke verplichting van onder eede die processen-verbaal te bevestigen, legt een zekere terughouding op aan de weinig kieschkeurige verbaliseerende agenten, en is, tegenover hen, een middel van contrôle.

Een deugdelijke gerechtigheid die gegrond is, niet op een schijnwaarheid, maar op de blijkbare werkelijkheid der feiten die het misdrijf vestigen, verplicht

(1) Wetsontwerp, n° 16.

(2) De Commissie, bestaat uit de heeren Brunet, voorzitter, Brutsaert, Colleaux, Desagheer, De Winde, Hallet, Jennissen, Marteaux, Meysmans, Poncellet, Sinzot, Somerhausen, Soudan, Standaert, Van Dievoet, Van Severen.

den wetgever er toe om het voorrecht, waarmede sommige verbaliseerde agenten bekleed zijn, met het maximum van waarborg tegen missing of kwade trouw te omringen.

Het valt op te merken dat die processen-verbaal, zoo ze niet onder eede werden bevestigd, geenszins de vervolgingen en de veroordeelingen verhinderen; deze moeten echter, zooals in gewone zaken, gewezen worden. De verbaliseerende agent zal niet meer een bevoorrecht getuige zijn, met een zekere onfeilbaarheid bekleed, maar een gewoon getuige wiens getuigenis door den rechter kan gewikt en gewogen worden.

Zoo de bevestiging van die processen-verbaal, in sommige gevallen, overdreven stoffelijke uitvoeringsmoeilijkheden kan medebrengen, mag het bestuur afzien van de bijzondere bewijskracht welke die processen-verbaal in zich dragen, wanneer zij onder eede zijn bevestigd.

De Commissie voor de Justitie kan zich echter niet vereenigen met een maatregel welke tot gevolg zou hebben : eenvoudige processen-verbaal te doen beschouwen als werkelijke ontwerpen van vonnissen, die de rechter nog enkel zou hoeven te bekrachtigen.

De Verslaggever,

E. DE WINDE.

De Voorzitter,

E. BRUNET.
